

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci žalobce **M. H.**, zast. JUDr. Jakubem Havlíčkem, advokátem AK Havlíček & Janeba, s.r.o., Hradec Králové, Komenského 266, PSČ 500 03, proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové 3, PSČ 500 03, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2011, zn. 2941/DS/2011/GL, t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Žalovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Nový Bydžov ze dne 28. prosince 2010, č.j. D/050/10/MK, jímž byl uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen „přestupkový zákon“), jehož se měl dopustit tím, že porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“), když dne 7. června 2010 okolo 9:50 hod. na pozemní komunikaci č. II/327 v obci Zachrašťany řídil motorové vozidlo zn. Škoda

Octavia, registrační značky 1AA 6357, a byla mu silniční kontrolou, prováděnou hlídkou Policie České republiky, naměřena rychlost 73 km/h, přestože zde byla nejvyšší dovolená rychlost v obci 50 km/h., a toto rozhodnutí potvrdil. Za uvedený přestupek byla žalobci uložena pokuta 3.500,--Kč a zároveň mu byla uložena povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1.000,--Kč. Žalobce napadl uvedené rozhodnutí žalovaného včas podanou správní žalobou, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

Žalobce žalovanému vytýkal, že nedostatečně zjistil skutkový stav věci, když neprovedl důkazy, jež žalobce navrhoval k prokázání svých tvrzení, přičemž v důsledku nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci nesprávně kvalifikoval jeho jednání, za něž byl uznán vinným. Podle žalobce totiž nebyla naplněna materiální stránka dané skutkové podstaty přestupku, když nebylo dosaženo zákonem požadovaného stupně nebezpečnosti jeho jednání pro společnost, neboť jeho jednání nikoho neohrožovalo. Naplnění formální stránky přestupku přitom žalobce nepopíral.

Žalobce pokračoval, že přestupkový zákon ani jiný právní předpis nestanoví přesnou hranici jízdy motorovým vozidlem, jejíž překročení způsobí naplnění materiálního znaku přestupku. Žalovaný se s touto otázkou a zároveň námitkou žalobce vypořádal pouze vyjádřením, že žalobce svým jednáním ohrozil zájem těch, kteří splnili dané podmínky pro jízdu v obci a respektovali obecnou úpravu zákona o provozu na pozemních komunikacích, jakož i ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích, byť jen potencionálních. Již z této formulace prý plyne, že žalobce svým způsobem jízdy nikoho neohrozil v intenzitě nezbytné pro naplnění materiální stránky skutkové podstaty přestupku, kterým byl žalobce uznán vinným. Podle žalobce nemůže platit automaticky, že překročením zákonem povolených rychlostí je porušen chráněný zájem, aniž by byly posuzovány specifické aspekty konkrétního případu.

Závěr žalovaného, že: „Je nutné si uvědomit, že při každém překročení rychlosti, než která je zákonem, příp. místní úpravou, povolena, řidič zákonitě nemůže ovládat motorové vozidlo takovým způsobem, aby mohl bezpečně reagovat na situace předpokládané (ale i nepředpokládané), které mohou nastat v provozu na pozemních komunikacích a svým jednáním tak chránit život, zdraví nebo majetek nejen jiných osob, ale i svůj vlastní, z důvodu, že délka brzdné dráhy vozidla roste s kvadrátem rychlosti. V případě náhlé kolize pak řidič potřebuje k zastavení vozidla z překračované rychlosti podstatně delší brzdnou dráhu, než při povolené rychlosti“, měl za nepřesvědčivý. Podle žalobce samozřejmě délka brzdné dráhy vozidla roste s výší rychlosti, nicméně je nutno zkoumat, zda v konkrétní situaci, za konkrétních okolností a podmínek, mohl žalobce bezpečně reagovat na situace předpokládané i nepředpokládané, či nikoliv, což nejen žalovaný, ale ani prvoinstanční správní orgán neučinil. V této souvislosti žalobce poukazoval na to, že základním smyslem a účelem snížení rychlosti v obcích je právě zvýšený výskyt chodců a zájem na ochraně jejich zdraví. Snížení rychlosti v obcích je pak prostředkem k dosažení této ochrany.

Stupeň nebezpečnosti jednání pro společnost byl podle žalobce nízký, když podle svědecké výpovědi pprap. M. L. ze dne 25. 11. 2010, se nepohybovali po komunikaci v době měření žádní chodci a provoz byl normální. Žalobce přitom popsal i situaci na komunikaci a v jejím okolí s tím, že v daném místě ani nikdy žádné chodce nepotkal. Měřený úsek se podobá komunikaci mimo obec, je rovný a přehledný. Na podporu těchto tvrzení žalobce navrhoval provedení důkazů, a to místní šetření, v jehož rámci by bylo mimo jiné zjištěno, kolik chodců se vyskytuje v průměru mezi 9. – 10. hodinou dopolední ve všední den v místě měření, aby byl zajištěn územní plán obce, zjištěna využitelnost pozemků přiléhajících k silnici a vyžádána zpráva od Českého hydrometeorologického ústavu o viditelnosti v místě v době spáchání údajného přestupku.

Tyto důkazy by byly podle žalobce zásadní pro určení závěru o tom, zda byl naplněn materiální znak přestupku. Žalovaný jejich neprovedení odůvodnil zásadou hospodárnosti a rychlosti řízení, když podle něho bylo naplnění materiální stránky přestupku prokázáno. V nevyhovění uvedeným návrhům na provedení důkazů žalobce spatřoval porušení svého práva na spravedlivý proces (o uplatněných návrzích nebylo rozhodnuto a nebylo vyloženo, z jakých důvodů nebyly navržené důkazy provedeny). Pouhý odkaz na hospodárnost řízení podle něho nestačil.

V souvislosti s tvrzením, že musí být vždy zkoumáno naplnění materiální stránky deliktu, odkazoval žalobce na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na jeho rozhodnutí sp. zn. 8 As 17/2007, sp. zn. 2 As 34/2006, 5 As 104/2008 a 7 As 18/2004.

Správním orgánům zúčastněným na řízení žalobce vytýkal i porušení § 3 a § 50 odst. 3 věty druhé zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění, dále jen „správní řád“, podle nichž musí být náležitě zjištěn skutkový stav věci a všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Závěrem žalobce uvedl, že: „V souzeném případě je zde v první řadě okolnost spočívající v prokázaném naplnění formální stránky skutkové podstaty přestupku, kterým byl žalobce uznán vinným, na samé nejspodnější hranici, když k překročení nejvyšší povolené rychlosti došlo právě o 20 km/h.“ Tato skutečnost měla vést správní orgán k tomu, aby na materiální stránku daného jednání zaměřil svoji pozornost. Zvláště pak za situace, kdy žalobce již v řízení před správním orgánem 1. stupně uváděl skutečnosti, které podle jeho názoru dále snižovaly společenskou nebezpečnost jeho jednání na takovou míru, že by materiální znak přestupku nebyl naplněn (k posuzovanému jednání došlo na přehledném úseku, v místech s nízkou hustotou provozu, kde se nevyskytují chodci).

Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhoval žalované rozhodnutí zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 25. 5. 2011. V něm v podstatě uvedl, že překročení rychlosti žalobcem v obci o 20 km/h bylo jednoznačně prokázáno a zadokumentováno, přičemž zjištěnou rychlost žalobce nezpochybňuje.

Měření rychlosti prováděla hlídka Policie ČR v obci Zachrašťany – začátek a konec obce je řádně označen. Právní úprava zcela jednoznačně upravuje rychlost jízdy v obci a mimo ní, aniž by činila výjimky týkající se míst v obci v souvislosti s využitelností pozemků a podobně. Tyto námitky žalobce shledal žalovaný lichými. Správní orgány se zabývaly nejen formální stránkou přestupku – tedy průkazným překročením zákonem stanovené rychlosti v obci o 20 km/h, ale též nebezpečností jednání - materiálním znakem přestupku. Žalobce překročil rychlost jízdy v obci o 20 km/h, tedy o 40 % (vychází-li se z překročení rychlosti po odečtení možné odchylky měření). V této souvislosti žalovaný odkazoval na odůvodnění žalovaného rozhodnutí, zejména na stranu pátou, kde se materiálním znakem přestupku podrobně zabýval a dospěl k závěru, že byl naplněn.

Závěrem žalovaný uvedl, že k řízení přistoupil odpovědně a nezaujatě, posoudil všechny relevantní skutečnosti, včetně posouzení závažnosti jednání a důvodnosti uložené sankce. Odvoláním napadené rozhodnutí považuje za věcně správné, odpovídající zjištěným (a ničím nevyvráceným) skutečnostem, jakož i závažnosti projednávaného protiprávního jednání. Vzhledem k tomu navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, když na výzvy soudu ve lhůtě dvou týdnů nereagovali (§ 51 odst. 1 věta druhá s.ř.s.: „Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.“). Podle § 75 s.ř.s. přitom krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného, tj. ze stavu k datu 18. 2. 2011, kdy bylo žalované rozhodnutí vydáno, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů. Dospěl přitom k následujícím skutkovým a právním závěrům.

Předně třeba konstatovat, že žalobní námitky jsou obdobné těm, které již byly žalovaným řešeny. Žalobce je však nespokojen s tím, jak byly vyřešeny. Jeho základní a rozhodující námitkou je tvrzení, že v jeho případě nebyla naplněna materiální stránka daného přestupku, a proto že se jej nedopustil. Na základě výše uvedeného musí krajský soud uvést, že se žalovaný velmi podrobně zabýval každou ze žalobcových odvolacích námitek a své závěry o nich logicky a přiléhavě řádně odůvodnil. Krajský soud se přitom s argumentací žalovaného plně ztotožňuje a proto na ni v dalším i odkazuje. Není totiž nezbytné, aby znovu opakoval již jednou vyslovené, když se se závěry žalovaného plně ztotožňuje.

Žalovaný v odůvodnění žalovaného rozhodnutí nejdříve shrnul skutkový stav věci a konstatoval, že žalobce dne 7. 6. 2010 okolo 9:50 hod. na pozemní komunikaci č. II/327 v obci Zachrašťany řídil motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, registrační značky 1AA 6357 a byla mu silniční kontrolou prováděnou hlídkou Policie České republiky naměřena rychlost 73 km/h, přestože v místě byla nejvyšší dovolená

rychlost v obci 50 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/hod., bylo vycházeno z rychlosti jízdy 70 km/hod., čímž žalobce prokazatelně překročil nejvyšší dovolenou rychlost vozidla v obci o 20 km/hod. Tento skutkový stav věci žalobce nerozporoval. Poté žalovaný přezkoumal předpoklady včasnosti podaného odvolání a vymezil rozsah přezkumu odvoláním napadeného rozhodnutí (viz § 89 správního řádu). Uvedl, že skutečnosti obsažené v předmětném spisovém materiálu považuje za prokázané, neboť rychlost jízdy byla řádně zadokumentována, vozidlo bylo zastaveno a totožnost řidiče - žalobce byla ověřena dle občanského průkazu. Poté v obecné formě rozvedl znaky přestupku, včetně odpovědnosti za něj. Velmi podrobným způsobem se přitom zabýval otázkou materiálních znaků přestupků, tedy i stěžejním žalobním bodem. Přitom uvedl mimo jiné následující:

„Materiální znak přestupku je jeho společenská nebezpečnost, ohrožení či porušení zájmu společnosti. Stupeň společenské nebezpečnosti je nutno posoudit u každého případu zvlášť, je dán konkrétními okolnostmi daného případu. Má-li být konkrétní jednání označeno jako přestupek, musí být naplněny zároveň jak materiální tak i formální znaky dotyčného přestupku.

....V ustanovení § 4 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, je dáno, že při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem. Určuje-li § 18 odst. 4 tohoto zákona, že v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h, pak ten, kdo tak nečiní, porušuje zákon. Jednání může spočívat v konání i opomenutí; jestliže tedy obviněný nerespektoval cit. ustanovení a navzdory tomu překročil rychlost jízdy, pak porušil § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Obviněný dne 7. 6. 2010 okolo 9:50 hod. na pozemní komunikaci č. II/327 v obci Zachrašťany řídil motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, registrační značky 1AA 6357, kterému silniční kontrolou prováděnou hlídkou Policie ČR byla naměřena rychlost 73 km/h, přestože je zde nejvyšší dovolená rychlost v obci 50 km/h. Při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ve výši ± 3 km/h mu tedy jako nejnižší rychlost byla naměřena rychlost jízdy 70 km/h, čímž prokazatelně překročil nejvyšší dovolenou rychlost vozidla v obci min. o 20 km/h.

Formální znaky přestupku tak byly naplněny. Z hlediska materiálního pak odvolací orgán vyjadřuje přesvědčení, že obviněný naplnil i materiální znak přestupku upravený v § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., zákona o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (porušení nebo ohrožení zájmu společnosti), přičemž chráněným zájmem je zde jednak organizace dopravy na určitém území vyplývající z místní úpravy (označení obce) a z obecné úpravy, individuálně pak zájem nejen těch, kteří splnili dané podmínky, tzn. pro jízdu v obci a respektovali obecnou úpravu – konkrétně ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, ale i ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích, byť jen potencionálních, kteří oprávněně předpokládají, že všichni účastníci provozu na pozemních komunikacích dodržují pravidla pro provoz na pozemních komunikacích (tzv. právo omezené důvěry). Tyto zájmy pak obviněný

svým jednáním nesporně porušil. Z pořízeného důkazního prostředku Policií ČR, dokazujícího překročení nejvyšší povolené rychlosti jízdy v obci o 23 km/h, po vyloučení jakýchkoliv pochybností o naměřené rychlosti ve prospěch obviněného, po odečtení maximální možné tolerance měřicího zařízení, tedy překročení nejvyšší povolené rychlosti jízdy v obci minimálně o 20 km/h, je zřejmý bezohledný způsob jízdy, kterým by obviněný mohl ohrozit ostatní účastníky silničního provozu, když výrazně překročil povolenou rychlost jízdy minimálně o 40 %. Při teoretické úvaze, že by měřicí zařízení mohlo v rámci tolerance měření naměřit až o 3 km/h nižší rychlost, než by byla skutečná rychlost vozidla, jednalo by se dokonce o překročení rychlosti až o 26 km/h, tedy překročení rychlosti jízdy povolenou v obci až o více než 50 %.

.....Zákon o silničním provozu stanoví maximální povolenou rychlost v obci i mimo obec, čímž chrání bezpečnost a zdraví účastníků provozu na pozemních komunikacích pohybujících se po komunikacích či v jejich blízkosti. Překročením zákonem povolených rychlostí je porušen chráněný zájem. Je nutné si uvědomit, že při každém překročení rychlosti, než která je zákonem, příp. místní úpravou, povolena, řidič zákonitě nemůže ovládat motorové vozidlo takovým způsobem, aby mohl bezpečně reagovat na situace předpokládané (ale i nepředpokládané), které mohou nastat v provozu na pozemních komunikacích a svým jednáním tak chránit život, zdraví nebo majetek nejen jiných osob, ale i svůj vlastní, z důvodu, že délka brzdné dráhy vozidla roste s kvadrátem rychlosti. V případě náhlé kolize pak řidič potřebuje k zastavení vozidla z překračované rychlosti podstatně delší brzdnou dráhu než při povolené rychlosti.

K definičním znakům přestupku dle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích náleží obligatorně zavinění. Dle § 3 téhož zákona platí jako zásada, že ke vzniku odpovědnosti za přestupek postačuje nedbalost, kdežto úmyslné zavinění je třeba pouze tam, kde to je výslovně stanoveno. V daném případě je nepochybné, že pro spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o přestupcích postačí zavinění z nedbalosti, neboť toto ustanovení nestanoví výslovně opak. V tomto případě však v úvahu přichází s ohledem na povahu případu pouze nepřímý úmysl (§ 4 odst. 2 písm. b/ zákona o přestupcích). O úmyslu nepřímém platí, že pachatel věděl, že se svým jednáním může přestupku dopustit, a pro případ, že se ho dopustí, s tím byl srozuměn. To znamená, že pachatel nepočítal s žádnou okolností, která by mu mohla zabránit uskutečnit následek. Obviněný byl včas, čitelně a předvídatelně informován o následných krocích, které musí při řízení vozidla učinit. Dopravní značkou „Obec“ (č. IS 12a) byl obviněný upozorněn na začátek obce a tedy, že je obecnou úpravou povolena rychlost jízdy nejvýše 50 km/h a navzdory tomu jel rychlostí min. 70 km/h. Obviněný vlastní řidičský průkaz, tudíž byl srozuměn s tím, že v obci je právním předpisem - ust. § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, stanovena max. rychlost 50 km/h. Obviněný tedy věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem (zde překročení maximální povolené rychlosti vozidla), a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn.

Ke stěžejní námitce obviněného, že v dané věci nebyl v průběhu správního řízení prokazován materiální znak předmětného přestupku, neboť zákon ani jiný právní předpis

nestanoví přesnou hranici rychlosti jízdy, jejíž překročení způsobí naplnění materiálního znaku přestupku, a že správní orgán musí zkoumat naplnění obou znaků přestupku o to důsledněji, když formální stránka je naplněna samou spodní hranicí předmětného přestupku a dále, že správní orgán neprovedl ani jeden z návrhů obviněného pro posouzení materiální stránky přestupku, odvolací orgán kromě výše uvedeného konstatuje, že správní orgán se všemi těmito námitkami, byť stručně, zabýval, což dokazuje poslední odstavec na 2. straně napadeného rozhodnutí. Z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že (nejen) materiální znak předmětného přestupku byl naplněn a proto by bylo v souladu se zásadou hospodárnosti a zásadou rychlosti řízení nadbytečné správním orgánem I. stupně provádět navržené důkazy obviněným.

Zákon o silničním provozu sice nemá ustanovení spojené s materiální stránkou přestupku souvisejícího s překročením nejvyšší povolené rychlosti, ale obsahuje ustanovení o nejvyšších povolených rychlostech jízdy a ustanovení o nejvyšší povolené rychlosti jízdy v obci (§ 18 odst. 4) obviněný vůbec nerespektoval. Přitom skutkové podstaty jednotlivých přestupků jsou koncipovány tak, že již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti činu pro společnost zpravidla takový, že zakládá důvodné podezření ze spáchání přestupku. V případě, že by byla porušena tato zákonná ustanovení a neměl by být naplněn materiální znak jenom proto, že se v důsledku nedodržení konkrétního ustanovení zákona o silničním provozu nikomu nic nestane, pak by to nutně znamenalo, že by si každý řidič mohl dělat co chce do doby, než se něco stane.

Zákon o silničním provozu má výraznou preventivní funkci a v něm stanovené povinnosti nejsou bezdůvodně, neboť pro bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, a tím i pro společnost, mají zásadní význam. Tuto bezpečnost lze zajistit pouze tím, že účastníci provozu na pozemních komunikacích budou daná ustanovení dodržovat a ne porušovat (srov. viz rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, č.j. 51A 3/2010-36, ze dne 31.8.2010, dostupný na www.nssoud.cz).

K výpovědi svědka pprap. M. L. ze dne 25.11.2010, ve které uvádí, že v době měření se po silnici žádní chodci nepohybovali a provoz byl normální, odvolací orgán uvádí, že názor svědka, který nedokáže vysvětlit, co je normální provoz, je právně bezvýznamný, k tomu si dle správního uvážení zaujímá stanovisko rozhodující správní orgán.“

Krajský soud k tomu dodává, že Nejvyšší správní soud se sice zejména v žalobcem zmiňovaném rozsudku ze dne 14. prosince 2009, č.j. 5 As 104/2008-45, zabýval materiálním aspektem jím řešeného přestupku, nicméně šlo o případ kvalitativně zcela jiný. Zatímco v něm se jednalo o překročení povolené rychlosti pro jízdu v obci o 2km/h, v přezkoumávané věci jde o překročení povolené rychlosti pro jízdu v obci o 20 km/h. Již jen z tohoto důvodu jsou oba případy věcně nesouměřitelné. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku pokračoval, že trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy a pravidly, jakými se dosud řídila i trestnost trestných činů, a pro trestnost jednání, které naplňuje formální znaky přestupku, musí být tedy naplněna i materiální stránka deliktu. Odkazoval se přitom na svou dosavadní judikaturu i rozhodnutí Nejvyššího soudu (dále jen „NS“),

vztahující se k trestným činům (usnesení NS sp. zn. 7 Tdo 1529/2008 a sp. zn. 7 Tdo 1012/2008). Dále pak rozvíjí, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku. Nejvyšší správní soud uzavírá, že správní orgány jsou povinny zkoumat vždy, když rozhodují, zda určité jednání je přestupkem či nikoliv, také otázku, jestli došlo k naplnění obou znaků přestupku, tj. znaku formálního i znaku materiálního. Znovu je přitom třeba zdůraznit, že věc řešená citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu se týkala překročení rychlosti o pouhé 2 km/hod, což zcela vysvětluje snahu o co nejdůkladnější rozbor materiální stránky přestupku. Příklad žalobce je však diametrálně odlišný, když ten překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci o 40%.

Zákon o provozu na pozemních komunikacích mimo jiné ukládá v § 4 písm. b) každému účastníkovi provozu povinnost řídit se pravidly provozu na pozemních komunikacích upravenými tímto zákonem a v § 18 odst. 4 povinnost, že v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h. Silniční zákon tedy jednoznačně ukládal žalobci jet v předmětné obci maximálně rychlostí 50 km/hod. Povinnosti stanovené uvedeným zákonem jednotlivým účastníkům provozu na pozemních komunikacích nelze v žádném případě zlehčovat či zkreslovat. Naopak silniční zákon má zásadní význam v zajištění bezpečnosti provozu, zdraví, života a majetku všech účastníků tohoto provozu, tedy v tom, aby komunikace nebyly „džunglí“. Nelze přitom odhlédnout od toho, že charakter silničního zákona je výrazně preventivní a ke svému prosazení (při neexistenci dobrovolného plnění jím stanovených povinností) potřebuje zákony další (např. trestní zákon, zákon o přestupcích). Žalobce stanovenou maximální povolenou rychlost překročil velmi výrazně, přinejmenším o 20%, což mělo za následek velice reálné nebezpečí pro zdraví, život a majetek žalobce samého i ostatních účastníků silničního provozu v obci. Je jen žalobcovým štěstím, že během jeho jízdy nedošlo k žádné nehodě. Ostatně jak z jeho vyjádření plyne, v daném místě komunikace se např. s chodci dříve nesetkával, byl na to asi zjevně zvyklý a o to horší by mohl nastat následek, pokud by se pro něho stalo něco neočekávaného. Porušení zákonné povinnosti takovým způsobem však jednoznačně znamená ohrožení zájmu společnosti, konkrétně zájmu na bezpečném provozu na pozemních komunikacích. Jízdou v tak vysoké rychlosti žalobce ohrozil sebe i ostatní účastníky provozu a soud si nedokáže představit žádnou okolnost, která by závěr o naplnění materiální stránky přestupku v tomto případě mohla zvrátit. Žalobce jel rychlostí převyšující povolenou rychlost a fakt, že náhodou během této nedovolené jízdy nepotkal jiné vozidlo či chodce, jel na rovném úseku, atp. na tom nemůže nic zvrátit. Žalobce se velice mylí, pokud dovozuje, že jen ohrožení zájmu chráněného zákonem nestačí. Naopak podle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích je přestupkem „zaviněné jednání, které porušuje

nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně“. K naplnění materiální stránky přestupku tedy postačí i jen ohrožení chráněného zájmu a závěr žalovaného v tomto duchu je zcela správný. Ostatně nelze znovu nezmínit citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 104/2008-45, z něhož jednoznačně vyplývá, že naplnění formálních znaků skutkové podstaty přestupku bude běžně znamenat i naplnění znaku materiálního, tedy porušení nebo ohrožení určitého zájmu společnosti, resp. jen v případě přistoupení dalších významných okolností bude moci být uzavřeno, že k naplnění materiální stránky nedošlo. V daném případě však podle krajského soudu, a to ve shodě se žalovaným, není žádný prostor pro zpochybňování materiální stránky přestupku, a to vzhledem k již konstatovanému výraznému překročení rychlosti a tedy současně zásadnímu porušení zákonné povinnosti. K žalobcově námitce se rozboru materiální stránky žalovaný věnoval velmi podrobně a jeho úvahám a závěrům nemá krajský soud coby vytknul, tyto považuje za zcela správné. Naopak se pozastavuje nad tím, že žalobce trvá ještě na podrobnějším zdůvodňování materiální stránky, k čemuž využívá dezinterpretaci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Pokud žalobce skutečně nechápe, že svou vysokou rychlostí v obci ohrožoval sebe i své okolí, tedy zájem společnosti na bezpečném provozu vůbec, je jen otázkou, zda je v pořádku, že disponuje řidičským oprávněním.

Krajský soud tedy uzavírá, že žalobcem navržené důkazy ke zjištění míry provozu na komunikaci v inkriminované době, způsobu zastavenosti obce podle územního plánu či požadavek na opatření zprávy o viditelnosti nebylo nutné provádět, neboť provedení těchto důkazů by bylo pro posouzení dané věci nadbytečné, a to ostatně v duchu konstatace žalovaného. Žalobce se daného přestupku skutečně dopustil, tedy naplnil i jeho materiální stránku, přičemž v postupu žalovaného krajský soud neshledal porušení práva žalobce na spravedlivý proces. Je si totiž třeba uvědomit, že ve správním řízení mají účastníci řízení sice povinnost označit všechny důkazy, nicméně správní orgán není jejich návrhy vázán. Žalovaný všechny návrhy na provedení důkazů uvedl v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (viz strana druhá dole), tedy byl si jich při rozhodování vědom. Je sice skutečností, že v odůvodnění žalovaného rozhodnutí se k těmto návrhům nijak podrobně nevyjádřil, přesto je z jeho celého odůvodnění zřejmé, proč. Měl je totiž za „právně bezvýznamné“. Ostatně a v tom se krajský soud se žalovaným ztotožňuje. Tento možno říci drobný procesní nedostatek však neměl vliv na věcnou správnost rozhodnutí, když o skutkovém stavu věci nebylo žádných pochyb. V tomto směru proto žalovaný neporušil ani žalobcem zmiňovaná ustanovení správního řádu.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Krajský soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch, a pokud jde o žalovaného, krajský soud nezjistil, že by mu nějaké náklady řízení vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 30. května 2012

JUDr. Pavel Kumprecht, v.r.
samosoudce